

Prexudicada unha porcentaxe importante das lontras costeiras da provincia da Coruña

O VERQUIDO DO PRESTIGE AFECTA TAMÉN ÁS LONTRAS

Rafael J. Romero Suances. Biólogo

Galicia, coa súa densa rede fluvial, é o principal baluarte da lontra (*Lutra lutra*) no só na Península Ibérica, xunto con Portugal, Asturias e Estremadura, senón tamén en Europa occidental, xunto con Irlanda e Escocia. Ademais de nos ríos, a lontra está tamén presente no litoral, ocupando perto do 90% da costa galega. Xa que logo, tamén se están a ver prexudicadas, de forma directa e indirecta, pola marea negra do Prestige.

Hoxendía sábese que as lontras costeiras son ecoloxicamente diferentes das que viven nos hábitats de auga doce. Dende o meu punto de vista, estes animais constitúen unha singularidade notable que contribúe a incrementar a xa, de por si, dilatada riqueza biolóxica das nosas costas.

Con motivo do desgraciado accidente do Prestige é seguro que as lontras costeiras estanxe vendo afectadas. Ata finais de decembro, recolleuse algúns cadáveres nas zonas contaminadas e observáronse alomenos 8 exemplares manchados de chapapote nas inmediacións das lagoas de Xuño (Porto do Son) e de Traba (Laxe) e nas cercanías de Laxe e Muxia. Tendo en conta as dimensións que a marea negra está atinxindo, manchando xa uns 900 km de costa, unha porcentaxe importante da poboación de lontras costeiras da provincia de A Coruña estarán directa ou indirectamente afectadas.

Segundo algúns estudos consultados, as lontras veránse afectadas de diferente forma. En primeiro lugar, cabe esperar a morte directa e case inmediata dalgúns exemplares. En zonas con chegada masiva de fuel poden morrer algúns animais afogados debido á obstrucción das vías respiratorias. Ademais, cando o chapapote se pegue á pel das lontras, éstas tentaranse limpar, intoxíquense ó inxeriren o fuel. De feito, algunhas das lontras mariñas (*Enhydra lutris*) que morreron nos centros de rehabilitación dispostos con motivo do vertido do *Exxon Valdez* tiñan, entre outras lesións, erosions gástricas debidas á inxestión de cru. Por outra parte, é probable que os animais que teñan a pelaxe moi afectada morran por hipotermia.

Outros efectos serán de carácter crónico. Nas xa mencionadas lontras mariñas de Alaska atopáronse elevadas concentracións de hidrocarburos aromáticos e alifáticos en músculos, riles e fígado. Nas lontras de río americanas (*Lutra canadensis*), os investigadores acharon altos niveis de haptoglobina e baixos de hemoglobina. Isto último parece influír negativamente na sobrevivencia dos exemplares, facéndoos más proclives á predación, accidentes e mesmo á morte por fame ou frío. Nos estadios graves de anemia,

As lontras costeiras constitúen unha singularidade que contribúe a incrementar o rico patrimonio natural das costas galegas

os animais entran nunha dinámica difícil de superar, xa que ó estaren más débiles son menos efectivos na caza, polo que deberán aumentar o número medio de inmersiones por captura, coa conseguinte perda progresiva de enerxía.

Por outro lado, as presas das que se alimentan as lontras nas nosas costas (peixes principalmente), veránse tamén afectados. Parece que, aparte da morte directa por intoxicación, uns dos efectos más frecuentes en peixes expostos a hidrocarburos durante longos períodos é a perda de graxa, o que naturalmente afecta á súa sobrevivencia. Por causa disto, as poboacións das presas potenciais da lontra tamén verán diminuídos os seus efectivos.

Finalmente, habería que ter en conta a perda directa, aínda que temporal, de hábitats, debido á acumulación do chapapote. Quizais a acción do mar contra as rochas faga que este efecto pernicioso a penas se note, agás nalguna zona.

¿Como afectará todo isto á poboación de lontras costeiras? Quizais sexa un pouco pronto para saberlo, entre outras cousas, porque o fuel aínda non parou de chegar as nosas costas e, ademais, hai unha ameaza latente afundida a máis de 3000 metros de profundidade.

En Alaska, por exemplo, aínda que houbo certo descenso na poboación de lontras mariñas despois do vertido do *Exxon Valdez*, está diminución non foi significativa estatisticamente.

No peor dos casos, se houbese unha diminución importante no número de lontras costeiras nas zonas afectadas, eu creo que a aparentemente saudable situación das lontras de todo o territorio circundante permitirá unha recuperación das poboacións a medio prazo. Páreceme o máis razoable. Despois de longas semanas de chapapote gústame pensalo así. ■